

Rapport – Uppdrag om separata stadgar för 4H-klubbar med och utan gård.

På riksförbundsstämman 2025 fick riksförbundsstyrelsen i uppdrag att utreda behovet av separata stadgar för 4H-klubbar med och utan 4H-gård, efter en motion från Hallands 4H.

<https://www.4h.se/wp-content/uploads/2025/09/Motion-om-separata-stadgar-for-4H-klubbar-och-4H-gardar.pdf>. Motionens bakgrund säger att stadgarna inte är tillräckligt anpassade för klubbar som har en 4H gård kopplad till sig och de som inte har det. Diskussionen under stämman genererade ett uppdrag till riksförbundsstyrelsen att göra en översyn av möjligheten att skapa separata stadgar för 4H-klubb och 4H-klubb som driver 4H-gård.

Stadgarna är vårt gemensamma regelverk och förklarar hur vår organisation är uppbyggd och hur den fungerar internt. Där finns vårt syfte, hur vi är organiserade och hur föreningen skall styras. Våra stadgar är uppdelad i organisationsleden: klubb, (krets), distrikt och riksförbund. 4H-gård är, som känt, inte ett organisationsled utan i stadgans mening en klubb som bedriver verksamhetsformen 4H-gård. På liknande vis finns det klubbar som inte har en 4H-gård kopplad till sig. Det som skiljer dem åt är vilken typ av verksamhet som bedrivs inom klubben. I och med de olika verksamhetsformerna så finns det väldigt stora skillnader i till exempel ekonomisk omfattning, personalbehov och lagkrav.

I stadgarna för 4H-klubb differentieras idag klubb med drift av gård och ej drift av gård på följande sätt:

§3. Uppgift:

- 4H-klubb skall årligen redovisa sin verksamhet till riksförbundet. 4H-klubb med anställd personal, ansvar för drift av 4H-gård eller andra större ekonomiska åtaganden skall årligen redovisa sin ekonomi till riksförbundet.

§8. Styrelse:

- Klubbstyrelsen består av ordförande och minst två ledamöter, valda av klubbens årsmöte [...] Om 4H-klubben ansvarar för drift av 4H-gård, eller annan anläggning av motsvarande omfattning skall styrelsen bestå av minst 5 personer. Om det dessutom finns anställd 4H gårdsföreståndare eller motsvarande, skall denne adjungeras till klubbstyrelsen.

§12. Revisorer:

- För granskning av klubbens räkenskaper och förvaltning utses av årsmötet för ett år i sänder en revisor/revisorer jämte eventuell suppleant/suppleanter [...] 4H-klubb med anställd personal, ansvar för drift av 4H-gård eller andra större ekonomiska åtaganden skall, för ett år i sänder, utse två revisorer jämte personliga suppleanter.

Eftersom 4H-gård inte är ett enskilt organisationsled så regleras driften av dem inte i våra stadgar på samma sätt som klubbar, kretsar, distrikt och riksförbund. Det som reglerar verksamheten är våra *Riktlinjer för 4H-gårdar*. Alltså bestämmer stadgarna organisationens demokratiska uppbyggnad, medan riktlinjerna styr verksamheten.

För alla 4H-klubbar syftar stadgarna till att säkerställa en demokratisk uppbyggnad i enlighet med god föreningssed. Detta innebär bland annat medlemmars rätt till inflytande och till insyn i verksamheten genom redovisning av ekonomi och verksamhet, ansvarsutkrävning av ledningen samt granskning genom revisionen.

Organisationens stadgar har idag en differentiering som kravställer 4H-klubbar med större åtaganden, som till exempel drift av 4H-gård, i större utsträckning än klubbar utan större åtaganden. För alla 4H-klubbar gäller grundläggande stadgar i enlighet med god föreningssed. Att ha en demokratisk uppbyggnad och följa god föreningssed är dessutom en förutsättning för att klubben ska uppnå kraven för stadsbidrag från MUCF.

Slutsats

Utredningen visar att stadgarna redan idag differentierar mellan 4H-klubbar med gård respektive utan utifrån verksamhetens omfattning och åtaganden. För 4H-gårdar finns dessutom *Riktlinjer för 4H-gårdar*, som reglerar verksamheten och ställer ytterligare krav.

Riksförbundsstyrelsen bedömer därför att det inte finns behov av separata stadgar för 4H-klubbar med och utan 4H-gård och kommer inte att lägga fram något förslag på förändrade stadgar i denna del.